XXXIII Международная
Минская КНИЖНАЯ
выставка-ярмарка

СОЗДАЕМ МИР РАВНЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ

Учебные пособия для учреждений образования, реализующих образовательные программы специального образования

Тикунова Инна Николаевна,
старший преподаватель кафедры специальной и инклюзивной педагогики Академии образования

Частка 1

Вучэбны дапаможнік

для 2 класа спецыяльных школ,

спецыяльных школ-інтэрнатаў

з беларускай мовай навучання

і выхавання для вучняў з цяжкімі

парушэннямі маўлення,

для вучняў з цяжкасцямі ў навучанні

Метадычныя падыходы:

1. Ад тэксту — да візуальнай логікі.

(Ад азначэнняў — да схем: Візуальная логіка замест доўгіх тэкстаў.)

2. Гатовы канструктар урока.

(Сістэматызаваны матэрыял для групавой і індывідуальнай працы).

3. Фарміраванне свядомага маўлення.

(Практычны рэзультат - Маўленне ў жыццёвых сітуацыях).

4. Зручны фармат: Адаптаваны шрыфт і ілюстрацыі.

Навучанне становіцца зразумелым і ператварае працэс навучання ў пасняховы вопыт.

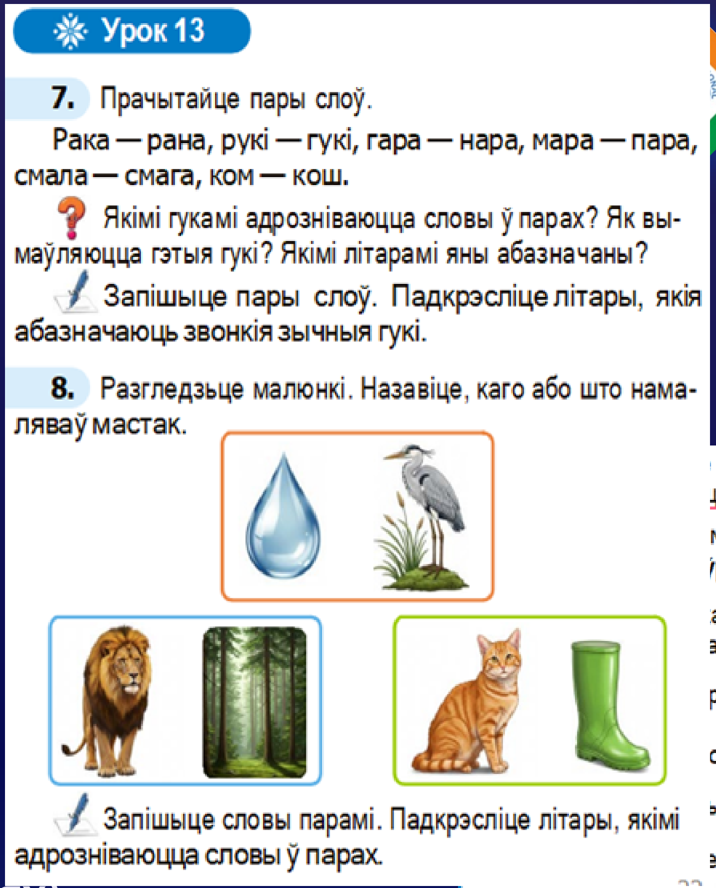
Урок 13

7. Прачытайце пары слоў.

Рака — рана, рукі — гукі, гара — нара, мара — пара, смала — смага, ком — кош.

Якімі гукамі адрозніваюцца словы ў парах? Як вымаўляюцца гэтыя гукі? Якімі літарамі яны абазначаны?

Запішыце пары слоў. Падкрэсліце літары, якія абазначаюць звонкія зычныя гукі.

8. Разгледзьце малюнкі. Назавіце, каго або што намаляваў мастак.

Запішыце словы парамі. Падкрэсліце літары, якія адрозніваюцца словы ў парах.

прыказку. Растлумачце, як вы разуме-
це гукі ў вылучаных словах.
м капай —
раджай.
аз. У вылучаных словах падкрэсліце
ачаюць гук [дж].
рэбныя словы замест малюнкаў.
смачны
джынсы
саджа́й
ураджа́й
Багаты сабралі

Запішыце сказы. Падкрэсліце літары, якія абазначаюць гук [дж].

5. Прачытайце жарт.
Бабуля кажа Марынцы:
— Хутка будзе дождж**ы**к.
— Чаму?
— Куры на жэрдку паселі — прымета на дождж**ы**к.
— А ты іх згані, — параіла Марынка, — і дажджу не будзе.

Выпішыце вылучанае слова. Падкрэсліце літары, якія абазначаюць гук [дж].

Навукова-метадычныя асновы

азнаямленне → замацаванне → практыка

Прынцыпы навучання:

- Ад простага да складанага.
- Цыклічнасць навучання.
- Практыка-арыентаванасць.

Вектары развіцця:

- Пісьмо і логіка.
- Слуханне і разуменне.
- Логіка і пазнавальная актыўнасць.

Структура

Сказ
і тэкст
Слова
Гукі і літары
Паўтарэнне вывучанага ў 1 класе
(дабукварны і букварны перыяды).

Гукі і літары

16. Прачытайце. Устаўце літары **т** або **ц**.

Ве. ер, мала. ок, кан. эрт, ма. і, . ралейбус, стан. ыя, ка.ок, .емра, с.южа, мя.елі.а, ка.яня, аў.обус.

Запішыце словы ў два слупкі.

9. Разгледзьце схемы. Падбярыце да іх словы з папярэдняга практыкавання.

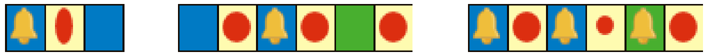

10. Гульня "Замяні літару". Прачытайце словы. Замяніце вылучаную літару на літару ў дужках.

Шапка (л), дубок (з), мак (л), кот (б), капля (ч).

Запішыце словы, якія атрымаліся.

6. Утварыце словы.

Запішыце словы. Падкрэсліце літары, якімі адрозніваюцца словы.

3. Разгледзьце малюнкі. Назавіце прадметы, якія вы бачыце. Складзіце словы з прапанаваных літар.

а, в, а, к, л, о
к, а, г, у, м

к, а, р, у, ч
г, а, к, н, і

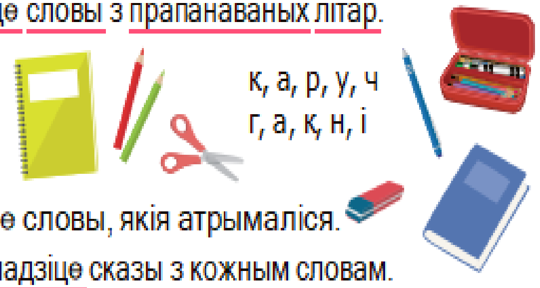

Запішыце словы, якія атрымаліся.

Вусна складзіце сказы з кожным словам.

7

1. Прачытайце пары слоў. Назавіце гукі ў кожным слове. Якімі галоснымі гукамі адрозніваюцца словы кожнай пары?

сон — сын	сук — сок	нос — нас
май — мой	бык — бак	кот — кіт

Замест манатоннага выканання пісьмовых практыкаванняў — «Жывыя заданні»

XXXIII Международная Минская КНИЖНАЯ выставка-ярмарка

Слова

1. Прачытайце склады. Складзіце з іх словы.

ЛА МА ТА РА

ЖА ХА БА ПА

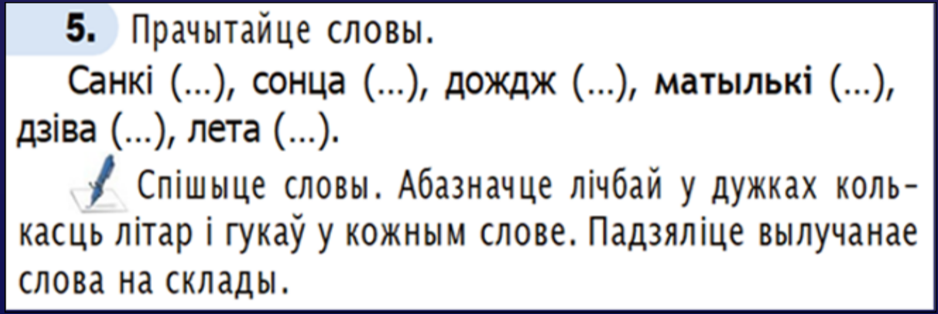
5. Прачытайце словы.

Санкі (...), сонца (...), дождж (...), **матылькі** (...), дзіва (...), лета (...).

Спішыце словы. Абазначце лічбай у дужках колькасць літар і гукаў у кожным слове. Падзяліце вылучанае слова на склады.

- Семантыка: (разуменне значэння).

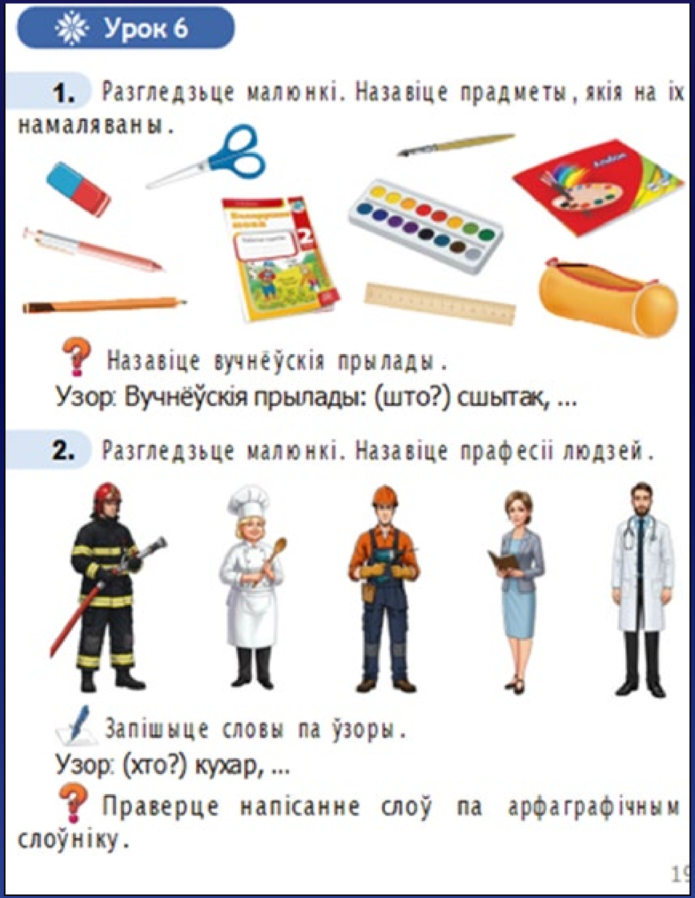
Урок 6

1. Разгледзьце малюнкі. Назавіце прадметы, якія на іх намаляваны.

Назавіце вучнёўскія прылады.

Узор: Вучнёўскія прылады: (што?) сшытак, ...

2. Разгледзьце малюнкі. Назавіце прафесіі людзей.

Запішыце словы па ўзоры.

Узор: (хто?) кухар, ...

Праверце напісанне слоў па арфаграфічным слоўніку.

19

- Трансфармацыя: (змяненне формы слова).

3. Разгледзьце малюнкі.

Як называюцца прадметы, адлюстраваныя на малюнках? Ці аднолькавае значэнне маюць гэтыя словы? Растлумачце.

- Навігацыя:

(праца са слоўнікам).

Сказ і тэкст

13. Разгледзьце малюнкі. Што на іх адлюстравана? Складзіце сказы па схемах і малюнках. Замест кропак устаўце патрэбныя па сэнсе прыназоўнікі.

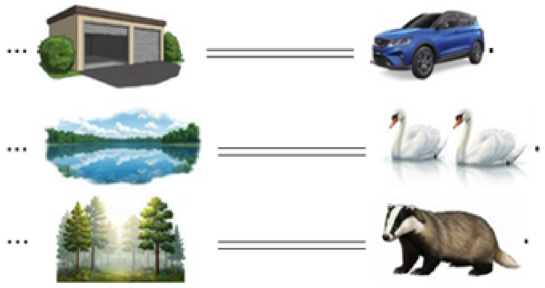

Дзень маці — светлае і цудоўнае свята. У нашай краіне яно святкуецца 14 кастрычніка. Ніхто не любіць нас так, як маці. Яна дае нам першыя ўрокі жыцця, дабрыні і пяшчоты.

Выпішыце словы з гукам [ц'].

Намалюйце партрэт сваёй матулі. Раскажыце пра яе.

- Разумець;
- Будаваць уласныя выказванні;
- Узаемадзейнічаць

Адкажыце на пытанні:

Чым займаліся лясныя жыхары?

Што рабіла воблачка?

Чаму сумавала воблачка?

Чаму ўзрадавалася воблачка?

Запішыце адказы на пытанні. Ці атрымаўся тэкст?

9. Складзіце сказы па схемах.

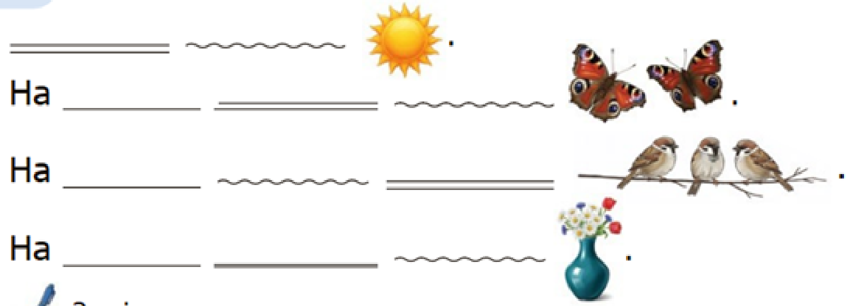

Запішыце сказы.

Асаблівасці падачы матэрыялу

- Вялікая колькасць ілюстрацый для падтрымкі разумення тэксту;
- Спрошчаныя алгарытмы для засваення правіл;
- Зручны для чытання памер літар і выразнае размяшчэнне на старонках.

Словы, якія абазначаюць прадметы, адказваюць на пытанні **хто?**, **што?**: настаўнік, зубр, стол, возера.

Заданні на развіццё логікі і пазнавальнай дзейнасці

- «Чацвёрты лішні»;
- Лагічныя паслядоўнасці;
- Жарты;
- Аднаўленне паслядоўнасці сюжэтных малюнкаў для складання звязнага тэксту;
- Пошук падабенстваў і адрозненняў і інш.

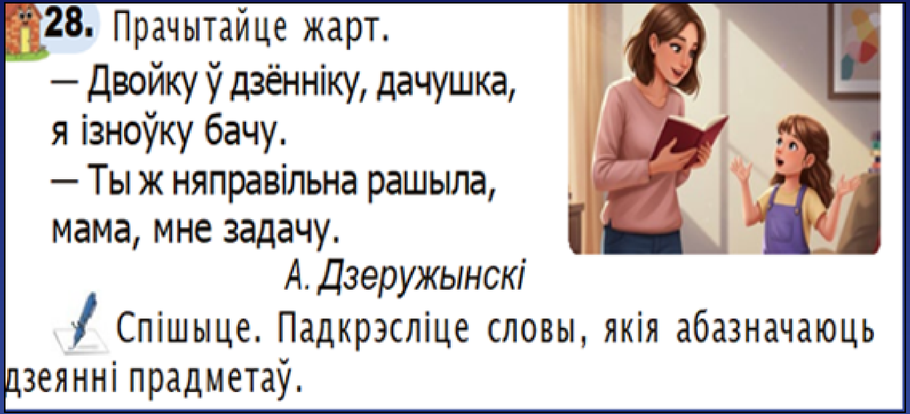

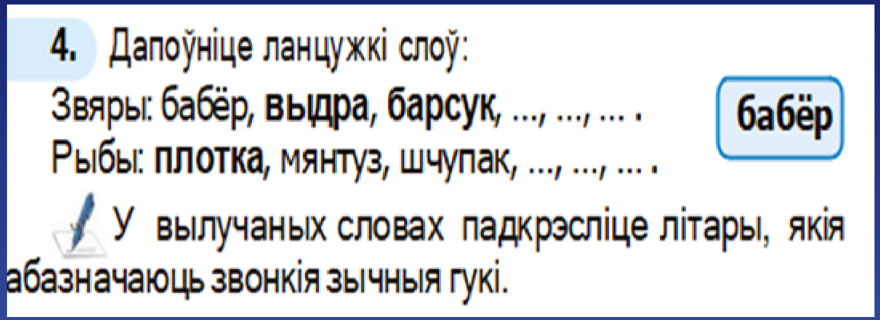

Карэкцыйная і выхаваўчая накіраванасць

XXXIII Международная Минская КНИЖНАЯ выставка-ярмарка

- Адначасова з выхаваўчай работай рэалізуецца комплексная карэкцыйная праца:
- Развіццё маўлення: праца над артыкуляцыяй і вымаўленнем.
- Развіццё псіхічных функцый: стымуляцыя ўвагі, памяці і лагічнага мыслення.

44. Разгледзьце малюнак. Ці ведаеце вы, што такое ўзвар і як ён гатуецца?

УЗВАР

Сушаныя яблыкі і грушы, шыпшына, чарнасліў.

500 г

Прамыць, замачыць нанач.

Падагрэць да кіпення, зняць з агню, настаяць 3 гадзіны.

Дадаць 2 ст. л. мёду.

Раскажыце рэцэпт прыгатавання ўзвару.

12. Прачытайце рэплікі дыялогу. Прыдумайце да іх адказы.

— Саша, прывітанне
— ...
— Выйдзеш зараз на вуліцу
— ...
— Чаму
— ...
— Шкада. Я хацеў з табой пагуляць у футбол.

Запішыце размову. У канцы сказаў пастаўце патрэбныя знакі прыпынку.

6. Прачытайце скорагаворку.

— Дзе Ягор? — Дзе Ягорачка?
— Ідзе з гор. — Ідзе з горачкі.

В. Жуковіч

Параўнайце значэнні слоў **Ягор** і **Ягорачка**. Вывучыце скорагаворку на памяць.

Чалавечнасць і каштоўнасці

XXXIII Международная Минская КНИЖНАЯ выстаўка-ярмарка

Культура

Дзялільным?

5. Прачытайце.

З бульбы добрай нашай
робяць **клёцкі**, кашу,
пірагі з грыбамі,
з мясам, буракамі.

А. Дзяружынскі

Спішыце верш. У вылучаных словах падкрэсліце літары, якія абазначаюць мяккія зычныя гукі.

Пра якія стравы з бульбы ідзе гаворка ў вершы? Якія яшчэ стравы з бульбы вы ведаеце?

10. Прачытайце. Знайдзіце словы, якія называюць жывых істот.

Жаданая вясна

Гляджу на луг, на плынь ракі.
Ужо канчаецца прадвесне.
На крылах буслы і шпакі
вясну жаданую прынеслі.

А. Балуценка

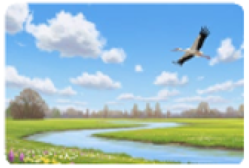

Плынь — рух вады; вада, якая цячэ.
Прадве́сне — час перад вясной.

вясна́

Выпішыце словы, якія вы знайшлі. Падкрэсліце ў іх літары, якія абазначаюць цвёрдыя зычныя гукі.

Сямейныя і традыцыйныя каштоўнасці

12. Прачытайце верш.

Працаўніца

У рукі я мятлу ўзяла,
двор чысцютка падмяла.
Вы прыйдзіце, паглядзіце —
хоць пылінку знайдзіце.

Выпішыце з верша словы з літарай **й**. Падзяліце для пераносу.

Раскажыце, як вы дапамагаеце дарослым у хатніх справах.

9. Прачытайце тэкст.

Прыйшла зіма. Снег закрыў зямлю. Птушкам стала холадна і галодна. **Дзеці** зрабілі **кармушкі** для **птушак**. Цяпер сюды прылятаюць вераб'і і **сінічкі**, **шчыглы** і сойкі.

Выпішыце вылучаныя словы. Падзяліце іх на склады. Пастаўце націск. Падкрэсліце ў словах літары, якія абазначаюць галосныя гукі.

Раскажыце, як вы дапамагаеце птушкам зімой.

Бяспека

14. Разгледзьце малюнкі. Расстаўце іх па парадку. Складзіце невялікае апавяданне пра здарэнне.

Выкарыстайце спалучэнні слоў: ...нкі лёд, было ...яспечна, вясёлая гульня, неасцярож... ...ўчынак, пра...іўся пад лёд, без дарослых, дапама... ...ябры.

Гонар за краіну

4. Прачытайце верш.

Слаўлю я свой край любімы,
незгасальную зару.
Як ты сэрцу майму міла,
дарагая Беларусь!

П. Броўка

Спішыце верш. Падкрэсліце ў словах літары, якія азначаюць няпарныя звонкія зычныя гукі.

12. Прачытайце тэкст.

Наша краіна — Рэспубліка Беларусь. Горад-герой Мінск — сталіца Беларусі. У Беларусі многа вялікіх гарадоў. Гэта Віцебск, Магілёў, Гродна, Брэст, Гомель.

Дзень Незалежнасці Рэспублікі Беларусь (Дзень Рэспублікі) — 3 ліпеня.

Выпішыце назвы гарадоў. Падкрэсліце вялікую літару.

Вусна складзіце два сказы пра свой горад (вёску).

13. Прачытайце. Пастаўце знакі прыпынку ў канцы кожнага сказа. Растлумачце іх пастаноўку.

Цікава ведаць...

Выцінанка — гэта традыцыйная беларуская тэхніка выразання з паперы З паперы выразалі фіранкі і сурвэткі, аздаблялі ў хаце абразы, вокны і мэблю Цудоўныя сняжынкі на вокнах пад Новы год — гэта тая самая выцінанка

- Прамысловасць;
- Адкрыцці;
- Дасягненні;
- Гістарычныя падзеі;
- Святы.

25. Прачытайце. Знайдзіце слова, якое абазнача прадмет, і слова, якое называе яго прымету.

Як убачу, то знарок
да цябе схілюся,
сінявокі васілёк —
сімвал Беларусі.

І. Караткевіч

Спішыце верш. Падкрэсліце слова, якое абазн чае прымету прадмета. Зрабіце схему да вылучана слова.

Рабочы сшытак: майстэрня мовы і творчасці

XXXIII Международная Минская КНИЖНАЯ выставка-ярмарка

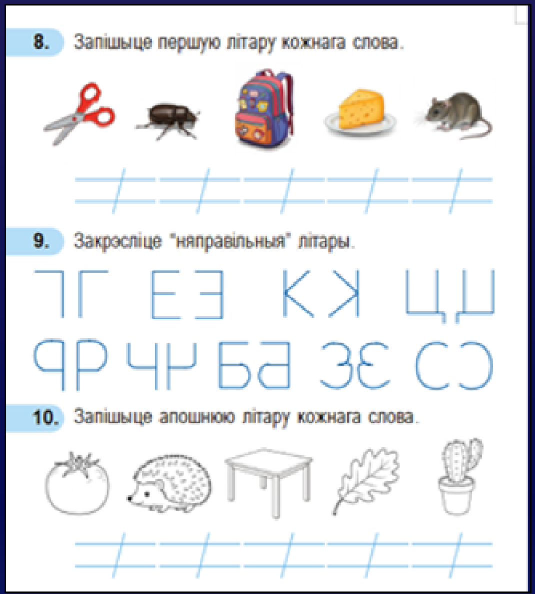

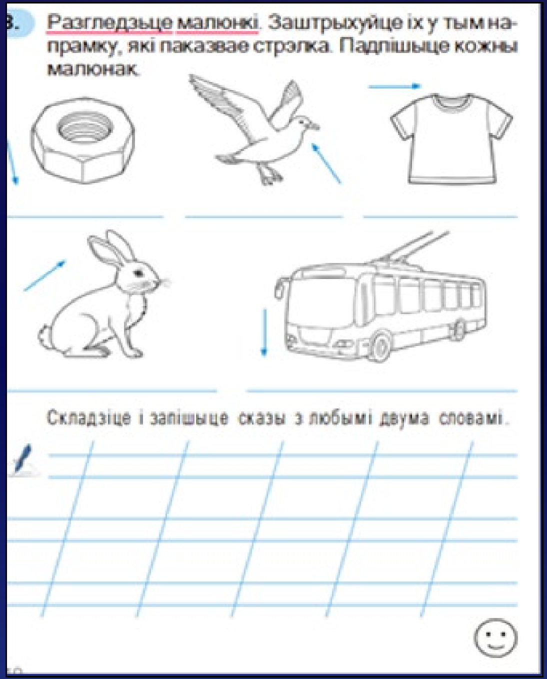

Маторная памяць: Штрыхоўка, маляванне, тактыльнае засваенне літар

Логіка: Рэбусы і крыжаванкі.

Вучэбнае даследаванне (тлумачэнне)

Давайце разам рабіць навучанне якасным і цікавым!

Дзякуй за ўвагу!